

BAROMETR ZDRAVOTNICTVÍ 2021

MEZINÁRODNÍ PRŮZKUM MEZI ŘEDITELI NEMOCNIC
V ČESKÉ REPUBLICE A VE SLOVENSKÉ REPUBLICE

KOMENTÁŘE ODBORNÍKŮ

Organizátor projektu

Hlavní partner projektu

Odborný partner projektu

Partner projektu

Realizováno pod záštitou

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ve spolupráci s odborníky a profesionály ve zdravotnictví jsme pro Vás připravili komentáře k prezentovaným výsledkům tohoto mezinárodního průzkumu v České a Slovenské republice. Jedná se o pohledy osobností, které mají k této problematice velmi blízko.

OBSAH DOKUMENTU

- Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA** – ministr, Ministerstvo zdravotnictví České republiky; [Strana 3](#)
poslanec, Parlament České republiky
- MUDr. Kamil Száz, v. r.** – štátny tajomník, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky [Strana 4](#)
- Ing. Klára Dostálková** – ministryně, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky [Strana 5](#)
- JUDr. Vojtěch Filip** – 1. místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, předseda ústředního výboru KSČM [Strana 5](#)
- prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA** – rektor, Univerzita Karlova [Strana 6](#)
- doc. MUDr. Roman Šmucler, CSc.** – prezident, Česká stomatologická komora [Strana 6](#)
- MUDr. Tom Philipp, Ph.D., MBA** – přednosta kliniky, Klinika revmatologie a rehabilitace 3. LF UK a FTN, Fakultní Thomayerova nemocnice; KDU-ČSL [Strana 7](#)
- MUDr. Zorjan Jojko** – předseda, Sdružení ambulantních specialistů ČR, o. s. [Strana 7](#)
- MUDr. Ing. Michal Šnorek, Ph.D.** – předseda představenstva Nemocnice České Budějovice, a.s. [Strana 8](#)
- Ing. Michal Čarvaš, MBA** – člen představenstva Jihočeských nemocnic a.s. a předseda představenstva Nemocnice Prachatice a.s. [Strana 8](#)
- MUDr. Pavel Vepřek** – předseda, Sdružení Občan, nezávislý konzultant [Strana 9](#)
- Mgr. Václav Krása** – předseda, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR [Strana 9](#)
- Mgr. Jakub Dvořáček, MHA, LL.M.** – výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu [Strana 10](#)
- Daniel Vavřina** – zakladatel, HealthCare Institute o.p.s. [Strana 10](#)

Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA – ministr, Ministerstvo zdravotnictví České republiky; poslanec, Parlament České republiky

„Je mi velkou ctí komentovat výsledky již 13. ročníku průzkumu mezi řediteli nemocnic, který s velkým zájmem každoročně očekávám. Jde o skvělou příležitost, jak získat zpětnou vazbu přímo z terénu.

S radostí sleduji, jak se situace v českém zdravotnickém systému neustále zlepšuje a čím dál více ředitelů ji považuje za kvalitní. A to, při pohledu na minulé Barometry, dlouhodobě. Vážím si toho a snažím se směřovat zdravotnictví k lepšímu. Ačkoliv meziročně spokojenosť s kvalitou systému vzrostla o 10 procentních bodů, prostor pro zlepšení tu stále je. Bezpochyby.

Nejpříčivějším problémem českého zdravotnictví, který vnímám já i zdravotníci, je nedostatek lékařů a zdravotních sester. Jde o běh na dlouhou tratě, který vyžaduje usilovnou práci. Potřebujeme současné zdravotníky udržet v tom, co dělají nejlépe, a nové k tomu motivovat. Regiony, kde lékařů není mnoho, podporujeme dotačními programy. Vytvořili jsme úplně první koncepci urgentních příjmů. A to tak, aby byla jejich síť po celé republice. Máme velmi efektivní systém rezidenčních míst pro mladé lékaře a snažíme se reagovat na jejich potřeby a zlepšovat jim pracovní podmínky.

Uvědomuji si, že lékaři stárnu, a je zapotřebí tento fakt přijmout a pracovat s ním. S resortem školství jsme proto v minulých letech spustili akční plán na navýšení počtu mediků a učitelů působících na lékařských fakultách. V letech 2019 – 2029 tak do českých lékařských fakult poputuje téměř 7 miliard korun. To jim umožní zvýšit kapacity minimálně o 15 % a zaslouženě zvýšit platy učitelům. Zdravotnictví musí být prestižním pracovním prostředím. A to i pro nezdravotnický personál. Realizovali jsme proto kampaň „Studuj zdrávku“, která měla za cíl motivovat mladé ke studiu na zdravotnických školách a k práci ve zdravotnictví.

V porovnání s předešlými ročníky průzkumu i nadále ředitelé nemocnic vidí rezervy v komunikaci. Jednou z mých priorit je tento problém změnit pomocí elektronické komunikace mezi pacientem a lékařem a lékaři navzájem. A i když nás zbrzdil covid, myslím, že jsme tomu velice blízko. Zákon o elektronizaci zdravotnictví je nyní v legislativním procesu. Jeho schválením se otevírá možnost legislativně podložené cesty k masivní elektronizaci agend zdravotnictví. Jedná se o cestu, která tady měla být již před mnoha lety.

I v tomto roce nás velmi zasáhla pandemie koronaviru, která nám jasně ukázala, jak je takzvaný eHealth důležitý. Všichni víme, jakou strategickou úlohu sehrál eRecept, a to je vlastně jen jedna z aplikací – částí plně funkční elektronizace zdravotnictví.

Koronavirus je tu s námi i nadále, i když už je situace mnohem příznivější. I přes dřívější zhoršenou epidemiologickou situaci se nám díky celé řadě přijatých opatření podařilo udržet české zdravotnictví stabilizované. Nehrozilo zhroucení zdravotního systému v důsledku enormního množství pacientů, kteří by vyžadovali intenzivní nemocniční péče. Dokazuje to i tento průzkum, ve kterém 72 % dotazovaných ředitelů uvedlo, že je schopno vyčlenit až polovinu své lůžkové kapacity pro pacienty s onemocněním COVID-19.

Aktuálně se snažíme vracet zpět k normálnímu životu. Je nesmírně důležité, aby byla co nejrychleji obnovena zdravotní péče pro pacienty, kteří netrpí onemocněním COVID-19. Snahou je navrátit se k plánovaným operacím, k prevenci a péči o chronické pacienty. Velmi vítám optimismus, který mezi řediteli nemocnic panuje. Téměř polovina z nich předpokládá, že v horizontu 1 roku je reálné dohnat výkony, které musely být v důsledku pandemie odloženy.

Poskytovatelům zdravotní péče prostřednictvím kompenzační vyhlášky nahrazujeme výpadky příjmů v době pandemie a současně jsme jim i navýšili úhrady, abychom zajistili nadále dostupnou a kvalitní zdravotní péči. Bez ohledu na koronavirus musí mít nemocnice prostor se rozvíjet.

Vážení ředitelé, děkuji za Vaši práci pro české zdravotnictví i za velmi cennou zpětnou vazbu.“

MUDr. Kamil Száz, v. r. – štátny tajomník, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

„Tohtoročný medzinárodný prieskum „Barometer zdravotníctva 2021“ medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v Českej a Slovenskej republike odzrkadluje aktuálnu situáciu v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktorú vo veľkej mieri ovplyvnila pandémia SARS-CoV-2.

Po preštudovaní výsledkov barometra môžem konštatovať, že i napriek tomu, že sa do tohto prieskumu zapojilo len 40 % opýtaných riaditeľov nemocník z Českej a Slovenskej republiky problematické oblasti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti máme rovnaké a vo veľkej mieri reflekujú na nedostatok finančných zdrojov a ľudských kapacít v zdravotníctve.

Zaujímavé je zistenie, že 54 % respondentov zo Slovenska tvorili nemocnice v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu, pričom v Českej republike ich bolo len 24 %.

Negatívne vnímam informáciu, že len 46 % riaditeľov slovenských nemocník považuje systém zdravotnej starostlivosti skôr za kvalitný, čo je oproti minulému roku pokles o 20 %. Naopak 51 % riaditeľov nemocník v Českej republike v porovnatelnom období, pokladá systém zdravotnej starostlivosti určite za kvalitný, čo je oproti minulému roku vzostup o 10 %. Obavy zo zhoršenia zdravotnej starostlivosti vyjadrielo 90 % slovenských nemocník, čo je oproti vnímaniu českých kolegov o 12 % viac. Pozitívnu skutočnosťou však je, že 95 % slovenských riaditeľov vidí možnosti v zlepšení zdravotnej starostlivosti v svojich nemocniacích.

Nemenej zaujímavé sú pre mňa odpovede riaditeľov aj v oblasti ľudských zdrojov. Kým na Slovensku identifikovali nedostatok lekárov na úrovni 69 % a sestier na úrovni 77 % v Českej republike je nedostatok lekárov na úrovni 74 % a sestier na úrovni 85 %. V medziročnom porovnaní došlo na Slovensku k pozitívному trendu a poklesu nedostatku lekárov o 16 % čo dúfam, že napovedá o stabilizácii tejto profesie. Zaujímavé sú aj odpovede riaditeľov na otázku „či by zmenili kompetencie lekárov a sestier vo svojich nemocniacích.“ 70 % opýtaných z oboch krajin pokladá kompetencie lekárov za adekvátne. Naopak zvýšenie kompetencií sestier v Českej republike by si prialo 62 % riaditeľov, pričom na Slovensku viac ako polovica riaditeľov nemocník (56 %) nevníma potrebu upravovať kompetencie sestier. Budeme sa musieť u nás na ministerstve detailnejšie pozrieť na túto skutočnosť vzhľadom na to, že sa v rámci opatrení na zatraktívnenie povolania sestra snažíme identifikovať oblasti presunu kompetencií medzi jednotlivými zdravotníckymi profesiami a vytvoreniu kompetencií sestier na základe získanej špecializácie.

Každá krajina bojuje s nedostatkom personálu a snaží sa stabilizovať a motivovať zdravotníkov, ako len najlepšie vie. Tento prieskum odkrýva to čo sme nevedeli. Napríklad, kým 62 % riaditeľov českých nemocník investuje do náborových príspevkov, na Slovensku je to 54 %. Prekvapujúce a smutné zároveň je najmä to, že pri zvyšujúcim sa počte nedostatku zdravotníckeho personálu na Slovensku došlo oproti roku 2020 k zníženiu investovania do náborových príspevkov u 16 % nemocník.

Bezpečnosť pacienta a zdravotníckeho pracovníka rovnako patrí k dôležitej súčasti „života“ nemocnice. Všetci sme v období pandémie omnoho viac spozorneli, ukázali sa slabiny nášho, ale rovnako aj českého zdravotníckeho systému a začali sme si vážiť zdravie. Z výsledkov barometra vyplynulo, že medzi najväčšie rizika bezpečnosti personálu v slovenských nemocniach patrí syndróm vyhorenia (85 %), profesionálne nákazy (74 %) a agresivita príbuzných a pacientov (76 %), s čím sa plne stotožňujem.

Záverom by som chcel zdôrazniť, že investovaním do nemocníc a zdravotníckeho personálu sa zvýší aj úroveň kvality zdravotnej starostlivosti. Chrbotovou koštoú zdravotníckeho systému sú najmä sestry a urobíme všetko preto, aby sme zvýšili ich počet rovnako ako ich pozitívne vnímanie v očiach odbornej a laickej verejnosti.“

Ing. Klára Dostálová – ministryně, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

„Na MMR se našemu zdravotnictví snažíme pomáhat především Integrovaným regionálním operačním programem (IROP), který v programovém období 2014 – 2020 pomohl nemocnicím 13 miliardami korun. Celkově bylo v rámci IROP podpořeno 300 projektů. Na zvýšení kvality návazné péče, tedy na lůžka, rentgeny a přístroje, šlo ve 113 schválených projektech 6,1 miliardy korun, na 29 projektů onkogynekologie a perinatologie pak více než 1,5 miliardy korun. Na podporu oboru psychiatrie IROP poskytl 24 projektům téměř 2 miliardy korun, na zdravotnické informační systémy v 88 projektech více než 2,5 miliardy korun. Věnujeme se také kybernetické bezpečnosti nemocnic, což je zejména v této době velké téma. Zde jsme na 25 schválených projektů poslali 837 milionů korun. Jsme si vědomi nebezpečí, které se v souvislosti s kybernetickými útoky může nemocnic citelně dotknout. Proto z IROP 2021 – 2027 je pro oblast zabezpečení informačních systémů veřejné správy a nemocnic plánováno mnohem více financí, a to 4,5 miliardy korun, včetně pořízení informačních systémů je to pak dokonce 7,5 mld. korun.

V programu REACT-EU půjde do nemocnic více než 21,6 miliardy korun. Na rozvoj a modernizaci pracovišť v návaznosti na standardizovanou síť urgentních příjmů – JIP, ARO, operační sály a intervenční a diagnostická pracoviště je připraveno 13,408 miliardy korun, na rozvoj péče o zvlášť ohrozené pacienty, mezi které patří například onkologičtí, geriatričtí a dlouhodobě nemocní pacienti, bude poskytnuto 5,52 miliardy korun. Na rozvoj významných laboratorních kapacit zdravotních ústavů a nemocnic a rozvoj krajských hygienických stanic půjde 1,84 miliardy korun a na zdravotnickou záchrannou službu pak 811 milionů korun.“

JUDr. Vojtěch Filip – předseda ÚV KSČM a 1. místopředseda PS PČR

„Oceňuji snahu HealthCare Institute přispět ke zlepšení poskytování zdravotní péče v České a Slovenské republice. I když ze 150 oslovených ředitelů českých nemocnic odpovědělo méně než polovina, jejich hodnocení je podle mého názoru, dobrým východiskem a nasměrováním k dalšímu zlepšování veřejného zdravotnictví. Máme z čeho vycházet.

Více než polovina ředitelů považuje náš zdravotní systém péče za kvalitní v celoevropském srovnání, ale zároveň více než 70 % se obává zhoršení dostupnosti a kvality zdravotní péče.

Za alarmující považuji, že došlo k dalšímu nárůstu nedostatku lekářů a sester. Jednou z možností, jak situaci změnit, vidím stejně jako sami ředitelé v navýšení kompetencí sester, v nefinančních benefitech a ve spolupráci

se zdravotnickými školami. S nedostatkem zdravotnického personálu samozřejmě úzce souvisí další velké problémy českých nemocnic – přesčasová práce lékařů a sester i narůst syndromu vyhoření. Výzkum dále potvrzuje, že v důsledku aktuální situace se neočekává více finančních prostředků na provoz a investice do nemocnic. To určitě není dobrá zpráva. Proto oceňuji přesvědčení 61 % ředitelů, že by zrušení neperspektivních oddělení a posílení perspektivních jejich nemocnici nepomohla. To je jasný signál politické reprezentaci na všech úrovních.

Pandemie Covid – 19 přinesla, bohužel, odklad potřebné péče a předpokládaný jeden rok na „dohnání“ odložených výkonů může být pro řadu pacientů osudný. Věřím, že tak, jak profesionálně a lidsky zvládli v epidemickém stavu péči o pacienty, tomu bude i nadále. Je třeba se ale skutečně poučit, dlouhodobé problémy konečně vyřešit a chyby napravit. Využít to pozitivní, co pandemie přinesla, například vyšší elektronizaci a efektivitu, semknutí kolektivu a mezioborovou spolupráci. Zároveň se ale jasné ukázala nepřipravenost zdravotnictví na pandemii a špatný krizový plán. To jde spolu s chaotickým a někdy neprofesionálním postupem plně na vrub ministerstva zdravotnictví. Za velmi smutný fakt lze označit nezájem praktických a ambulantních lékařů při nedostatku personálu v nemocnicích. Otazníky se vznáší i nad nevyužitím polních nemocnic. KSČM opakovaně upozorňuje na stejné problémy, které byly výzkumem HCI potvrzeny a navrhoje konkrétní řešení, která korespondují se závěry Barometru zdravotnictví 2021.“

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA – rektor, Univerzita Karlova

„Mezinárodní průzkum mezi řediteli nemocnic „Barometr zdravotnictví 2021“ jako každoročně přinesl zajímavou zpětnou vazbu k aktuální situaci a stavu zdravotnictví v obou zemích a jsem rád, že snaha udržet systém zdravotní péče na vysoké úrovni není ředitelům ihostejná i přes náročnou situaci, se kterou se museli potýkat. I přes obavy ze zhoršení dostupnosti a kvality zdravotní péče věřím, že se ředitelům podaří najít řešení, aby se tyto obavy nenaplnily. Ukázalo se také, že spolupráce s lékařskými fakultami a zdravotnickými školami je neodmyslitelnou součástí zabezpečení dostatečného množství personálu a v drtivé většině jsou ředitelé nemocnic také spokojeni s prací mediků.

Vítám také podnětné návrhy na změny ve výuce budoucích lékařů, které zajisté nezůstanou bez povšimnutí. Budu se těšit na další ročník tohoto mezinárodního průzkumu a jeho výsledky a doufám, že opět přinese další zajímavá zjištění a návrhy, na kterých budeme moci zapracovat a zvýšit tím kvalitu vzdělávání budoucí generace lékařů i spokojenosť našich studentů.“

doc. MUDr. Roman Šmucler, CSc. – prezident, Česká stomatologická komora

„Je vidět, že největší výzva je zvýšit v našem zdravotnictví produktivitu práce. Tedy zvýšit hodnotu, kterou jeden zdravotník vytvoří. Bez technologického skoku a odbourání části byrokracie to nepůjde.“

MUDr. Tom Philipp, Ph.D., MBA – přednosta kliniky, Klinika revmatologie a rehabilitace 3. LF UK a FTN, Fakultní Thomayerova nemocnice; KDU-ČSL

„České zdravotnictví prověřila nejen pandémie covid 19, ale i neuvěřitelná neschopnost řídících složek státu. **Obstálo.** Obstálo proto, protože v něm pracují svědomití a vzdělaní zdravotníci, kteří se naštěstí neřídí mnohdy zmatenými ministerskými opatřeními, ale selským rozumem, získaným hlubokým vzděláním, zkušeností a neskutečnou kreativitou. Za to jim patří obdiv a uznání.

Ve standardních otázkách položených v průzkumu jsme se nedočkali zásadního překvapení.

Je stále nedostatek personálu, tlak na zvyšování platů a samozřejmě manažeři preferují nefinanční benefity k získání nových zaměstnanců. To, že finanční situace bude v tomto roce, ale i příštích velmi turbulentní si uvědomují asi všichni. Podle toho, jak si věří ve vyjednávání se zdravotními pojišťovnami hodnotí situaci buď pozitivně, či s obavou. Fakt je ale ten, že vzhledem k poměrně velkým rezervám již před pandemií a celkem masivní postcovidové podpoře ze strany státu (zvýšení úhrady za státní pojištěnce) a současně nenaplnění katastrofických scénářů v oblasti nezaměstnanosti (odvody do zdravotnictví by klesly) se dá očekávat spíš relativní dostatek finančních prostředků jak na účtech pojišťoven, tak následně zdravotnických zařízení.

Jsem také rád, že průzkum kladl kromě standardních každoročních otázek i otázky k aktuální situaci, vztahující se k příležitostem přinášeným pandemií. Každý si asi uvědomil, jak moc nám chybí dobrý krizový plán, příprava na nestandardní situace a na druhou stranu jakou obrovskou výhodou je zavedení e-receptu a e-neschopenky (tak zatracované projekty, ještě před pár lety). Věřím, že příští vedení ministerstva využije těchto podnětů a bude pokračovat v elektronizaci zdravotnictví praktickými kroky, jako je sdílení zdravotnické dokumentace apod. Věřím, že krize vyvolaná pandemií bude nakonec pro zdravotnictví, ale i celou společnost velkou příležitostí se posunout kupředu.“

MUDr. Zorjan Jojko – předseda, Sdružení ambulantních specialistů ČR, o. s.

„Je zajímavé, jak letos vychází tento barometr podobně tomu, jak by nejspíše vyšel i pro ambulance. Některá téma v něm jsou velmi žhavá a často diskutovaná právě i mezi ambulantními specialisty.

I my ve světle pandemie COVID 19 považujeme naše zdravotnictví za velmi kvalitní, také se ale obáváme, že jejím důsledkem bude mimo jiné i snížení dostupnosti zdravotní péče v nejbližším období. Také uvažujeme, jak velké a jak dlouho trvající budou zdravotní důsledky pro nemocné s jinými diagnózami, než COVID 19.

Mám za to, že to vše bude hodně závislé hlavně na výši plateb od zdravotních pojišťoven za naši péči, resp. na tom, jestli se stát poučí a přiměřeně přispěje na své „pojištěnce“ a tím to zlepšení umožní, nebo se oklepe a odsune zdravotnictví zase bokem.

Jako trvalý problém i my vnímáme nedostatek personálu, zejména zdravotních sester. Ten ale byl již před pandemií, tj. není jejím důsledkem. Souvisí spíš s kriticky nízkým ohodnocením jejich práce v Seznamu výkonů, což pro mladé sestřičky není motivující a raději odcházejí pracovat mimo zdravotnictví. I my zkoušíme při jejich přijímání nabízet stejné benefity, jako jsou vyjmenované v barometru, vůči nezdravotnickým oborům v tom ale v rámci našich menších finančních možností stále „taháme za kratší konec provazu“. Ostatně stejně jako nemocnice.“

MUDr. Ing. Michal Šnorek, Ph.D. – předseda představenstva Nemocnice České Budějovice, a.s.

„Průzkum Barometr zdravotnictví 2021 byl realizován v době jarní vlny pandemie COVID-19, která prověřila robustnost systému českého zdravotnictví. Ve srovnání s předchozími vlnami docházelo také již častěji k sekundárním transportům covidových pacientů napříč republikou. Zátěž různých krajů byla výrazně nerovnoměrná. Domnívám se, že s dopady se nejen české zdravotnictví bude vypořádávat ještě dlouhou dobu.“

Tři čtvrtiny představitelů nemocnic vyjádřily obavy ze zhoršení dostupnosti a kvality zdravotní péče. 46 % ředitelů nemocnic zároveň předpokládá, že reálný horizont pro dohnání výkonů, které mohly být odloženy v důsledku pandemie je do 1 roku a celých 31 % ředitelů uvádí více než 1 rok. Jsem přesvědčen, že tento časový horizont odpovídá realitě, byť ve veřejném prostoru může panovat čísla nepodložený a falešný optimismus o reparaci covidových škod na provozech nemocnic v řádu měsíců či dokonce týdnů. „Necovidové“ zdravotní dopady na populaci bude možné kvantifikovat až s delším časovým odstupem, ale dle mého soudu je nemožné, aby nenastaly.

Ředitelé nemocnic očekávají zhoršení finanční situace nemocnic v letošním roce. Pozitivní je, že téměř všichni ale plánují významné investice do staveb či rekonstrukcí budov, zdravotnické techniky a do IT technologií a infrastruktury. Z opatření pro zajištění dostačného množství pracovníků bych rád vyzdvihl spolupráci se zdravotnickými školami, jejíž význam se v uplynulém roce ještě zvýraznil, když studenti byli významnou pomocí přetížených či chybějících zdravotníkům v nemocnicích.

Bez ohledu na COVID-19 nezmizel problém České republiky spočívající ve stárnutí obyvatelstva a nárůstu významu chronických chorob či vývoje medicínských postupů vedoucího pozvolna k centralizaci specializované péče. Možná, že právě i COVID-19 pomohl definovat páteřní síť nemocnic. „

Ing. Michal Čarvaš, MBA – Člen představenstva Jihočeských nemocnic a.s. a předseda představenstva Nemocnice Prachatice a.s.

„Myslím, že epidemie COVID ukázala, že český i slovenský systém zdravotní péče je kvalitní a že ustál tuto epidemii, ačkoli to znamenalo vysoké pracovní nasazení jak zdravotníků, tak i managementu a ostatních pracovníků nemocnice. Důsledkem epidemie logicky bylo zhoršení dostupnosti zdravotní péče, a to díky odkladu řady operací a vyšetření. Velká část odborníků se obává i zhoršení kvality zdravotní péče, zejména na Slovensku je tato hodnota alarmující.“

Každopádně systém ukázal, že hustá páteřní síť nemocnic a dostatek lůžek i personálu, nejen v krajských, ale i v okresních městech, má svůj smysl, protože dokáže v rámci mobilizace poskytnout rychle a efektivně potřebnou péči, jak na COVID odděleních, tak i v odběrových místech či v očkovacích centrech.

Dále mne zaujaly výsledky a názory na změnu výuky mediků. Důraz na praxi a na psychickou a fyzickou náročnost práce ve zdravotnictví i hledání větší motivace pro mediky i školitele je dlouhodobé volání z nemocnic. Stejně jako požadavek na zjednodušení akreditací a možnost vzdělávat v základních oborech i v okresních nemocnicích, kde je lůžkové oddělení. Pokud si malé nemocnice svůj personál nevychovávají, pak skončí, až stávající generace odejde do důchodu nebo jinam. Průběh epidemie COVID ukázal, že by to bylo škoda a v neprospech pacientů.“

MUDr. Pavel Vepřek – předseda, Sdružení Občan, nezávislý konzultant

„Pandemie zacvičila se zdravotnickými systémy obou našich blízkých zemích. To naše, tradičně kapacitně velkorysé a na volno řízené, se dokázalo s novými problémy popasovat lépe, než skromnější a v některých směrech pevněji řízené slovenské zdravotnictví. Je zřejmé, že volně spravovaný systém je méně zranitelný při selhání standardních řídicích struktur a dokáže se lépe adaptovat na extrémní situace. Přes všechny hrůzy, kterými jsme prošli, zdravotnictví v pandemii obstálo a většinové přesvědčení o jeho kvalitě není tentokrát žádným překvapením.“

Pandemie omezila dostupnost běžné medicíny a tento skluz bude zdravotnictví v následujících měsících až letech dohánět. Zhoršení dostupnosti péče je aktuálně větším problémem než její kvalita a návrat k normálu se sice dá urychlit lepší organizací a nalitím peněz, ale stejně to bude na dlouho. Pandemie zvýraznila chronický problém s nedostatkem kvalifikovaného zdravotnického personálu, a naopak přitáhla do nemocnic lidi dosud pracující v jiných sektorech. Po dlouhých letech propadu zájmu o sesterské studium byla letos na přijímačkách tlačenice. Ke stabilizaci kvalifikovaného personálu využívají nemocnice všechny dostupné prostředky, ale evidentně nejúčinnější je jejich zapojení do vzdělávacího procesu. Pokud se předvedou v dobrém světle, tak si je absolventi vyhlédnou i bez marnotratných finančních pobídek.

Průšcasová práce je věčně zelený problém našeho zdravotnictví, který se nevyřeší bez zásadních organizačních změn v provozu nemocnic. Většina ředitelů sice pokládá zvyšování efektivity zdravotnictví za nutné, ale pochopitelně pouze v případě, když se nebude týkat jejich zařízení. Pandemie zatížila zdravotníky v rozdílné míře. Některé vystavila extrémní zátěži a jiným práci ubrala. Plošné odměny se z tohoto pohledu nejeví jako dobrý nápad. Zajímavé je zjištění, že ředitelé sice očekávají zhoršení finanční situace nemocnice, ale současně plánují významné investice ve všech oblastech. Pravdou je, že do zdravotnictví a do nemocnic teče v posledních letech více peněz než kdykoli v historii a z finančního hlediska zdravotnictví na pandemii opravdu netratí. O to víc nabývá na naléhavosti zajištění jeho financování v blízké budoucnosti.

Pandemie nasvítila nepřipravenost státu řešit krizové situace, nesamostatnost systému zdravotního pojištění a slabiny spolupráce mezi jednotlivými úrovněmi poskytovatelů. Naopak podpořila využívání nástrojů elektronického zdravotnictví, prokázala univerzální potenciál zdravotníků, ukázala lidi schopné vést druhé a naopak, a hlavně přitáhla ke zdravotnictví masivní pozornost veřejnosti. Třeba nám dala šanci udělat v něm pár nutných, ale nepříliš populárních kroků. Tak uvidíme.“

Mgr. Václav Krása – předseda, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR

„Velmi mne překvapila rozdílnost struktury zřizovatelů nemocnic. V ČR téměř polovinu nemocnic zřizují kraje. Ve Slovenské republice je převažujícím zřizovatelem stát, přičemž naopak, na Slovensku je podstatně více soukromých zřizovatelů nemocnic. Při studiu průzkumu jsem nabyl dojmu, že ředitelé v českých nemocnicích se na budoucnost svých zařízení dívají o trochu optimističtěji nežli slovenští ředitelé. Na provedený výzkum je potřeba se také dívat z toho pohledu, že byl konán v době, kdy sice mírně odesívala hlavní vlna Covid – 19, ale v nemocnicích stále platila přísná epidemiologická opatření a řada činností byla utlumena. Právě proto, jak ředitelé nemocnic v ČR, tak ředitelé nemocnic v SR vnímají riziko zhoršení dostupnosti zdravotní péče jako velké. Příčit bych to především covidové pandemii. V obou republikách se projevil strach lékařů a zdravotnických pracovníků z profesionální náklady, což nepochybně má jednoznačně souvislost s Covid – 19. Celkově hodnotím výzkum jako velmi dobrý, potřebný, i když trochu ovlivněný dobou, ve které byl proveden.“

Mgr. Jakub Dvořáček, MHA, LL.M. – výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

„Dlouhodobě si považuji vysoké úrovně a kvality českého zdravotnictví. Jsem velmi rád, že ředitelé českých nemocnic tento fakt jednoznačně potvrzují. Koronavirová pandemie zasáhla tento sektor velmi citelně, navíc jsou před námi další těžké měsíce intenzivního dohánění odložené péče v kombinaci s péčí standardní. Doufám proto, že plánované investice usnadní a napomohou bezodkladné realizaci odložených výkonů a dále podpoří modernizaci nemocniční péče.“

Daniel Vavřina – zakladatel, HealthCare Institute o.p.s.

„Předně bych chtěl poděkovat všem účastníkům mezinárodního průzkumu „Barometr zdravotnictví 2021“ z pohledu ředitelů nemocnic v České republice a ve Slovenské republice, kdy i přes nelehkou a náročnou situaci v minulých měsících neopadl zájem předních představitelů nemocnic vyjádřit svůj názor a přispět svým hlasem do průzkumu. V letošním 13. ročníku můžeme být svědky toho, že některé kategorie zůstaly tradičně bez výrazných změn, ale také výrazných meziročních rozdílů, které mohou být předzvěstí velkých změn ve zdravotnictví v obou zemích. Namátkou bych vyzdvíhl pář těchto oblastí. I přes dlouhodobý cíl zvyšování dostupnosti a kvality zdravotní péče vznikají obavy z jejího zhoršení v důsledku celkové aktuální situace. Z průzkumu také vyplynula potřeba zvýšení kompetencí zdravotních sester. Velký potenciál do budoucna také vnímáme ve sdílení elektronického záznamu pacienta s praktickými a ambulantními lékaři, kdy by tři čtvrtiny českých a slovenských ředitelů nemocnic uvítaly další rozvoj této oblasti. Závěrem bych rád poukázal na dopady pandemie v nemocnicích, kdy si i v tomto ohledu nemocnice vedou velmi dobře, ať už se jedná o řešení odložených výkonů nebo vyčlenění lůžek pro pacienty s onemocněním COVID-19. Stejně jako v předchozích letech budeme detailní výsledky tohoto průzkumu zasílat managementu nemocnic, aby měl tato zajímavá data k dispozici pro možnost porovnání se s ostatními nemocnicemi a také byl dalším krůčkem v rámci dlouhodobého procesu zavádění bezpečného, kvalitního a efektivního systému zdravotní péče v České a Slovenské republice.“

Kontakt:

Daniel Vavřina, zakladatel HealthCare Institute o. p. s.

e-mail: d.vavrina@hc-institute.org

tel: +420 608 878 400

Více o dalších projektech najeznete na: <http://www.hc-institute.org/cz/o-nas.html>